

भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या महत्त्वाच्या सत्रांची यादी

परिचय

- भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना डिसेंबर 1885 मध्ये मुंबई येथे झाली.
- सुरुवातीचे नेतृत्व - दादाभाई नौरोजी, फेरोजशाह मेहता, बदरुद्दीन तय्याबजी, डब्ल्यू.सी. बोनरजी, सुरेंद्रनाथ बॅनर्जी, रोमेशचंद्र दत्त, एस. सुब्रमणिया अय्यर, इतरांसह - मुख्यत्वे मुंबई आणि कलकत्त्याचे होते.
- निवृत्त ब्रिटिश अधिकारी, ए.ओ. ह्यूमने विविध क्षेत्रांतील भारतीयांना एकत्र आणण्यातही भूमिका बजावली.
- भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना हा राष्ट्रनिर्मितीच्या प्रक्रियेला चालना देण्याच्या दिशेने एक प्रयत्न होता.
- सर्व प्रदेशांपर्यंत पोहोचण्याच्या प्रयत्नात, काँग्रेसचे अधिवेशन देशाच्या विविध भागांमध्ये फिरवण्याचा निर्णय घेण्यात आला.
- काँग्रेसचे अधिवेशन ज्या ठिकाणी होत होते त्याशिवाय अन्य प्रदेशाचे अध्यक्ष होते.

सत्राचे नेते

- वामेशचंद्र बोनर्जी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष होते.
- बेझंट भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या महिला अध्यक्षा होत्या.
- सरोजिनी नायडू भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या भारतीय महिला अध्यक्षा होत्या.
- बदरुद्दीन तय्याबजी हे इंडियन नॅशनलचे पहिले मुस्लिम अध्यक्ष होते
- रहिमतुल्ला सयानी इंडियन नॅशनलचे दुसरे मुस्लिम अध्यक्ष होते
- काँग्रेस.
- जॉर्ज यूल् हे भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पहिले युरोपियन अध्यक्ष होते.
- दादाभाई नौरोजी हे भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पहिले पारसी अध्यक्ष होते.
- शंकरनारायण हे भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस अधिवेशनाचे पहिले आणि एकमेव केरळी अध्यक्ष होते.
- INC, अखिल भारतीय मुस्लिम लीग आणि अखिल भारतीय खिलाफत समितीचे अध्यक्ष म्हणून हकीम अजमल खान यांची एकमेव व्यक्ती होती.

वर्ष आणि ठिकाण	राष्ट्रपती	तपशील
बॉम्बे, 1885	डब्ल्यू.सी. बोनर्जी	हे पहिले सत्र होते. त्यात 72 प्रतिनिधी उपस्थित होते.
कलकत्ता, 1886	दादाभाई नौरोजी	राष्ट्रीय काँग्रेस आणि नॅशनल कॉन्फरन्स विलीन झाले.
मद्रास, 1887	सय्यद बदरुद्दीन तय्याबजी	607 प्रतिनिधी हजर होते. मुस्लिमांना इतर राष्ट्रीय नेत्यांशी हातमिळवणी करण्याचे आवाहन
कलकत्ता, 1896	रहिमतुल्ला एम. सयानी	राष्ट्रीय गीत 'वंदे मातरम' प्रथमच गायले गेले
बनारस, 1905	गोपाल कृष्ण गोखले	बंगालच्या फाळणीविरोधात संताप व्यक्त करण्यात आला

कलकत्ता, 1906	दादाभाई नौरोजी	स्वराज' या शब्दाचा उल्लेख पहिल्यांदा झाला.
सुरत, 1907	रास बिहारी घोष	'सूरत स्लिट' - पार्टी मवाळ आणि जहाल मध्ये विभागली जाते
लाहोर, 1909	मदन मोहन मालवीय	भारतीय कौन्सिल अॅक्ट, १९०९ मध्ये दिलेल्या धर्माच्या आधारावर स्वतंत्र मतदारांवर नापसंती व्यक्त करण्यात आली.
कलकत्ता, 1911	बिशन नारायण दार	जन गण मन' हे राष्ट्रगीत प्रथमच गायले गेले
लखनौ, 1916	अंबिका चरण मजुमदार	"लखनौ करारावर स्वाक्षरी झाली. मवाळ आणि जहाल पुन्हा एकत्र आले. "
कलकत्ता, 1917	अॅनी बेझंट	त्या INC च्या पहिल्या महिला अध्यक्षा होत्या
अमृतसर, 1919	मोतीलाल नेहरू	जालियनवाला बाग हत्याकांडाचा निषेध करण्यात आला. खिलाफत चळवळीला चालना मिळाली
बेळगाव, 1924	एम के गांधी	-
कानपूर, 1925	सरोजिनी नायडू	-
लाहोर, 1929	जवाहरलाल नेहरू	"हे एक प्रतिष्ठित सत्र होते. 'पूर्णा स्वराज'चा ठराव संमत झाला. सविनय कायदेभंगाची चळवळ सुरू झाली. गांधी-इर्विन कराराला मान्यता मिळाली. "
कराची, 1931	वल्लभभाई पटेल	काँग्रेसने मूलभूत अधिकार आणि आर्थिक धोरण यावर एक ठराव स्वीकारला
हरिपुरा, 1938	सुभाषचंद्र बोस	नेहरू यांच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रीय नियोजन समिती स्थापना
त्रिपुरी, 1939	सुभाषचंद्र बोस	गांधींशी मतभेद झाल्याने बोस यांना राजीनामा द्यावा लागला
मेरठ, 1946	आचार्य कृपलानी	स्वातंत्र्यापूर्वीचे शेवटचे सत्र